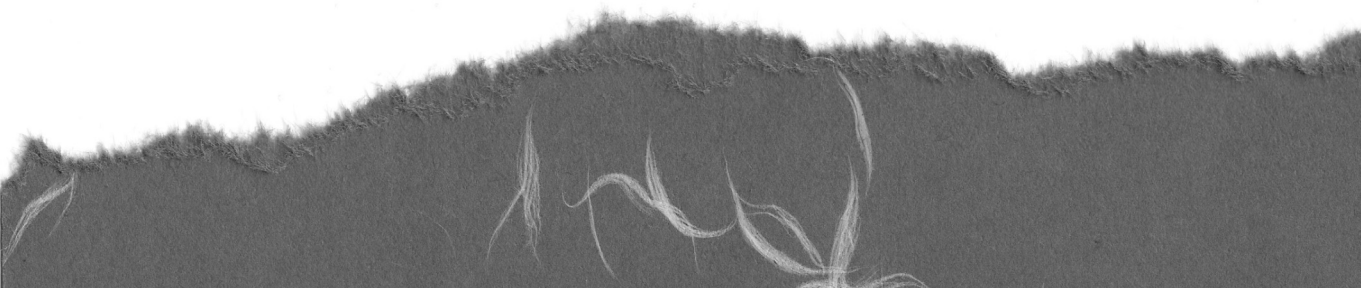

Anneli Taimio | Taru Tarvainen

Ranskaa rönsyillen

Français tous azimuts

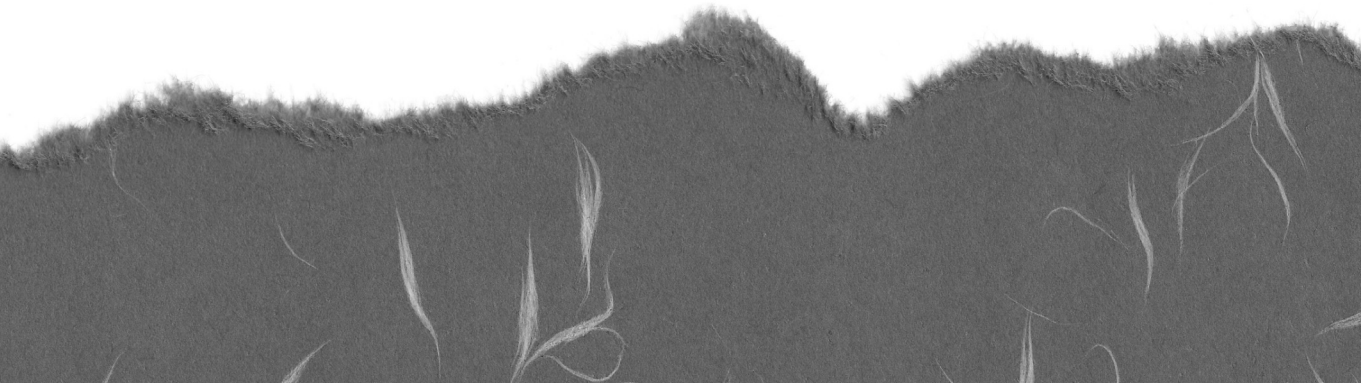
Ranskaa
rönsyillen

Anneli Taimio
Taru Tarvainen

Ranskaa rönsyillen

Français tous azimuts

2. korjattu ja täydennetty painos

© 2023 Anneli Taimio & Taru Tarvainen

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-80-6040-6

Ulkoasu ja taitto: Taru Tarvainen

Ce livre contient

Tarun tarinaa – pas indispensable à lire	7
Ääntämisen avuksi	10
Azimut -sanasta joka suuntaan ulottuvaa rönisyilyä.....	13
Tiedä tai viisastu – la souris sourit !	14
Tout le monde attend – ja espanjalainen lehmä puhuu.....	18
J'ai une chatte – varoitus tyttökissojen omistajille	22
J'ai un chat dans la gorge & kissojen muita seikkailuja	23
Je ronfle mais Nounours et Doudou, ils ronflent aussi	26
Bonne nuit – hyvää yötä vain harvoille ja valituille	28
Tiedä tai viisastu – sans doute, ça roule !	32
L'heure & le temps – älä kysy olisiko aikaa	36
Vair vai verre – asiaa Tuhkimon kengistä.....	42
Muista nämä ja ranskanope tykkää.....	44
Älä puhu rahasta, mutta maksa, jos kutsut.....	46
Tiedä tai viisastu – je suis un cours de français	48
Grosse commission & PQ – iso hätä vaatii vessapaperia	52
Tiedätkö onko h vokaalinen vai konsonanttinen?.....	58

Ääntymätön kirjain voi pilata koko puheen.....	60
Kirppuni ja kaalini – petits noms d’amour	62
Menneen rakkauden muistolle.....	66
On éternue, bâille & tousse – aivastellaan, haukotellaan ja yskittää.....	68
Tiedä tai viisastu – ce n’est rien !	70
Baiser – älä suutele liian rajusti	74
À Rome, fais comme les Romains – maassa maan tavalla.....	82
Masentunut muttei moraaliton – suvulla on väliä.....	85
Kunpa muistaisin miten voin muistaa sinut ranskaksi.....	86
N’avez pas peur du subjonctif !	87
Arvaa mistä kielestä tulee hätämerkki Mayday	88
Rendez-vous ; femme fatale	90
Tiedä tai viisastu – on dit toujours ça !	92
Tout est presque fini – loppu häämöttää.....	97
Faites comme chez vous – le Vieux-Rauma	98
Les auteures	103

Tarun tarinaa

TÄMÄ KIRJA ON SYNTYNYT rakkaudesta ranskan kieleen. Kirjan tarkoitus on tarjota hauskoja oivalluksia eritasoisille ranskan kielestä kiinnostuneille lukijoille.

Minun kiinnostukseni ranskan kieleen on kenties äidiltäni lähtöisin. Muistan äitini laulaneen iloista Alouette, gentille alouette -laulua, kun olin lapsi. Onneksi en silloin ymmärtänyt laulun sanoja – leivosen kynimistä osa kerrallaan.

Olin suunnitellut aloittavani ranskan opiskelun lukiossa, mutta oppiajanohjaaja puhui minut ympäri ja valitsin kielten sijaan pitkän matematiikan ja fysiikan. Ihan turhaan, koska en koskaan edes hakenut opiskelemaan eläinlääkäriksi vaan suuntauduin graafiselle alalle.

Haave oppia ranskaa vahvistui, kun olimme mieheni kanssa Pariisissa juhlimassa hänen 40-vuotispäiviään. Muistan ällistelleeni, että ”pultsaritkin puhuu niin kauniisti”.

EN ENÄÄ MUISTA minä vuonna aloitin ranskan opiskelun Kalliolan opistossa, mutta opettajaa en unohda koskaan. Elämäni oli vähän liian kiireistä enkä ehtinyt tai jaksanut opetella kunnolla verbien taivutusta tai sanojen sukuja, mutta nautin aina tunneilla joka hetkestä, niistäkin jolloin vastasin niin väärin, että opettaja jäi tuijottamaan ihmeissään. En ole koskaan edes haaveillut, että oppisin puhumaan ranskaa sujuvasti, koska jo se riittää minulle, kun ymmärrän jotain ja tiedän edes vähän, kuinka tuota mielestäni niin kaunista kieltä äännetään.

Anneli Taimion tunneilla oli hauskaa, niin opettajan kuin oppilaidenkin jutut rönsyilivät milloin minnekin ja samalla karttui myös yleisivistys. Kun jouduin sitten muuttamaan pois Helsingistä, eniten jäin kaipaamaan ranskan tunteja.

Vuosia myöhemmin unelmani päästä takaisin Kalliolan ranskan tunneille toteutui, kun Anneli piti tiiviitä viikonloppukursseja Chez Olivier -kirjoista, joiden tekijäryhmässä hän on ollut. Matkaa Kalliolaan ja takaisin tuli 500 kilometriä, mutta kurssi olisi ollut pidemmänkin matkan väärti. Ensimmäisenä päivänä tosin haukoin henkeäni: Hämeessä ja Satakunnassa asuneena en ollut tottunut siihen, että opettaja puhuu niin nopeasti! Ranskaa Anneli puhuu kuulijoiden tasoon sopivalla nopeudella ja suomen kielen vauhdistakin aloin nauttia alkujärkytyksestä toivuttuani.

KALLIGRAFIA on ollut toinen pitkäaikainen harrastukseni, joten tästäkin kirjasta löytyy myös käsin tekstattuja osia. Halusin mukaan myös valintakysymyksiä, koska sellaisista olen aina pitänyt. Muistan vieläkin, kun olin menossa yläasteelle ja vanhempien oppilaiden järjestämässä tutustumisillassa oli tietovisa hauskoine valintatehtävineen. Mieleeni on jäänyt kaksi kysymystä: 1. *Onko koulumme musiikinopettaja nimeltään Tapio a) Kukkula, b) Nyppylä vai c) Mäki?* 2. *Onko koulumme oppilas, jonka isovelji on kuuluisa muusikko, sukunimeltään a) Alanko, b) Rupeanko vai c) Ryhdynkö?* Tämän kirjan kysymykset eivät liene yhtä ikimuistoisia, mutta toivottavasti ne ovat muuten hyödyllisiä tai viihdyttäviä.

TÄMÄ KIRJA ON MYÖS KUNNIANOSOITUS Anneli Taimiolle, niin pätevälle ja silti niin helposti lähestyttävälle madame Annelille. Vuonna 2013 Anneli sai Palmes académiques -ritarikunnan kunniamerkin ansioistaan ranskan opettajana sekä ranskan kielen ja kulttuurin levittäjänä.

Toivon, että kirjasta välittyy edes osa siitä hauskuudesta ja niistä oivalluksista, joita olen ranskan kieltä opiskellessa saanut kokea.

Vanhassa Raumassa 21.6.2020*

TARU TARVAINEN

* kesäpäivänseisaus on ranskaksi *le solstice d'été* (aikaeron takia se tosin oli Ranskassa jo 20.6.). Lisää tietoa esimerkiksi ranskalaisista juhlapäivistä löytyy Facebookista *Ranskan aikuisopiskelijat – Madame Anneli -sivuilta*.

Vive le français !

Toivomme, että lukijalla olisi kirjamme parissa hauskaa ja että nekin lukijat, jotka ovat suhtautuneet hahasuluissa oleviin ääntämisohjeisiin penseästi, alkaisivat ymmärtää niiden hyödyllisyyden.

Kirjojen teko rakkaudesta ranskan kieleen jatkuu kaksi ja puoli vuotta myöhemminkin. Edelleenkin haluamme korostaa kielenopiskelun hauskuutta ja hyödyllisyyttä.

Tähän kirjaan on tehty hiukan lisäyksiä ja sivuhuomautuksia. Lisäksi kirjassa on ääntämisohjeet esimerkiksi sivunumeroissa ja kysymysosioissa. Ääntämisohjeiden foneettiset merkit voivat alkuun näyttää jopa vähän pelottavilta, mutta ne ovat suurena apuna epävarmalle ääntäjälle.

Jos etiset, suppeammat tai hieman pyöreämmät vokaalit nostattavat hien otsalle, niin seuraavalla sivulla kerrotaan, miten suomalaisillakin vokaaleilla melkein pärjää. Ääntämisisäitä sivutaan tässä kirjassa vain kevyesti, koska kirjassamme *Camembert & croissant* ei muusta puhutakaan.

Kirjaamme on kehuttu viihdyttäväksi ja riemastuttavaksi. Ääntämisohjeiden lisääminen ei toivottavasti vähennä kirjan viihdyttävyyttä, vaan ainoastaan lisää sen hyödyllisyyttä.

Otamme mielellämme vastaan palautetta kirjoistamme, yhteystietomme löytyvät kirjan lopusta.

*Vanhankaupunginkoskella & Vanhassa Raumassa 6.1.2023**

ANNELI TAIMIO & TARU TARVAINEN

**Loppiainen (l'Épiphanie / la fête des Rois) on 6.1., mutta sitä vietetään nykyään Ranskassa uudenvuodenpäivää seuraavana sunnuntaina. Lisää tietoa Facebookista Ranskan aikuisopiskelijat - Madame Anneli -sivuilta.*

Ääntämisen avuksi

”Ranskan ääntämistä ei kannata pelätä”, vakuuttelimme ääntämiseen keskittyvässä kirjassamme Camembert & croissant. Ääntämisen, kuten kaiken muunkin, oppii vain harjoittelemalla, mutta oivana apuna ovat foneettisin merkein annetut ääntämisohjeet. Ajatuksellisesti yhteenkuuluvat sanat äännetään yhteen pötköön, joten välillä ääntämisohjeet käyvät myös kivasta aivojumbasta.

Tässä kirjassa selitämme foneettiset merkit lyhyesti. Alla olevasta ranskan vokaalien määrästä ei kannata ottaa stressiä, sillä kaikki ranskalaisetkaan eivät tee eroa suppeiden ja avoimien vokaalien välillä. Suomalaisillakin vokaaleilla pärjää, kunhan unohtaa ä:n (sillä sitä äännettä ei ranskassa ole) ja opettelee kolme nasaalivokaalia.

VOKAALIT

- [a] = etisempi kuin suomen a
- [ɑ] = takainen a, lähellä suomen a:ta, harvinaisempi
- [e] = suppeampi ja etisempi kuin suomen e
- [ɛ] = avoimempi kuin suomen e, suomen e:n ja ä:n väliltä
- [i] = suppeampi ja etisempi kuin suomen i
- [o] = pyöreämpi ja suppeampi kuin suomen o, lähempänä suomen u:ta
- [ɔ] = avoimempi kuin suomen o, a-voittoinen
- [u] = pyöreämpi ja suppeampi kuin suomen u
- [y] = pyöreämpi ja suppeampi kuin suomen y
- [ø] = hieman pyöreämpi ja suppeampi kuin suomen ö
- [œ] = avoimempi kuin suomen ö
- [ə] = ns. neutraalivokaali, usein hyvin lyhyt, voi jäädä pois nopeassa puheessa

Ranskassa on paljon etuvokaaleja, joten ranskaa äännetään enemmän suun etuosassa kuin suomea. Monet vokaalit ovat myös hyvin pyöreitä, joten huulet pyöristyvät selvästi ja työntyvät eteenpäin.

*e [ə], joka voidaan jättää myös ääntämättä, ilmaistaan yleensä suluissa:
au revoir [OR(ə)vwar] = näkemiin*

Yllättävän viihdyttävä ja hauska kirja ranskan opiskelusta

Kirja sopii parhaiten lukijoille, joilla on jonkin verran tietämystä ranskan kielestä, mutta myös aloittelijat voivat viihtyä kirjan parissa. Kieltä paremmin osaaville on kirjan lopussa maailmanperintökohde Vanhan Rauman sekä kirjan tekijöiden esittelyt ranskaksi, muut voivat katsoa kuvia.

Kirjassa on muun muassa

- 45 kysymystä ja niiden vapaasti rönsyilevät vastaukset – kaapelin pieraisusta rasvaiseen aamuun hiukan kielioppi-suossakin rämpien
- erilaisia sanontoja ja niiden kalligrafisia tulkintoja – kissa kurkussa, ankerias kallion alla ja espanjalainen lehmä puhuu
- hauskoja sattumuksia ranskan tunteilta ja tosielämästä – toisten virheistä oppii parhaiten
- tapakulttuuria – mitä kukkia ei saa viedä lahjaksi ja kuka maksaa inviter-verbin käyttämisestä.

2. **painokseen** on tehty lisäyksiä muun muassa ranskan ääntämisestä.

ANNELI TAIMIO on kokenut ranskan opettaja ja auktorisoitu kääntäjä ranska-suomi. Vuonna 2013 Anneli sai Palmes académiques -ritarikunnan kunniamerkin ansioistaan ranskan opettajana sekä ranskan kielen ja kulttuurin levittäjänä. **TARU TARVAINEN** on omalla toimimellään työskentelevä noheva graafinen suunnittelija. Taru on myös innokas, mutta huoleton ranskan kielen opiskelija ja kalligrafian harrastaja.

ISBN 978-952-80-6040-6
89.61

9 789528 060406